

ביטוח אימהות במדינות בעולם

מיכאלה אסולין

עיקרי הממצאים

- **תקופת אכשרה:** ברוב המדינות נדרשת תקופת אכשרה לזכאות לדמי לידה (פרט לשמונה – אוסטרליה, אסטוניה, גרמניה, יפן, לטביה, הולנד, פולין ואיטליה). התקופה הנדרשת תנאי הזכאות לחופשת לידה מלאה בישראל מחייבת תקופת אכשרה של 10 חודשים מ-14 החודשים לפני הלידה או 15 מ-22 (חופשה חלקית היא אם יש 6 חודשים מתוך 14). היא ארוכה מממוצע ה-OECD – כ-6 חודשים.
- **חופשת לידה לאם:** בישראל חופשת הלידה לעובדת שעבדה 12 חודשים לפחות אצל מעביד היא עד 26 שבועות שמתוכם ניתן לקבל דמי לידה על 15 שבועות אם היא עומדת בתנאי הזכאות.
- במרבית מדינות ה-OECD, חופשת הלידה בתשלום (כולל חופשת הורות) ארוכה יותר מאשר בארץ. המדינות הנדיבות ביותר הן סלובקיה (164 שבועות), פינלנד (161 שבועות) והונגריה (160 שבועות).
- **חופשת לידה לאב:** ברוב מדינות ה-OECD מערכת הביטחון הסוציאלי מממנת לאבות חופשת לידה נפרדת מהאם. ברוב מדינות ה-OECD לא ניתן להעביר לאב את חופשת הלידה של האם. בישראל גבר לא זכאי לחופשת לידה אלא אם הוא מתחלק עם אשתו שזכאית לדמי לידה. במקרה כזה, הוא יכול לקבל עד 9 שבועות.
- בישראל, גברים במשפחות חד-מיניות - אחד מהשני ההורים - זכאי ל-15 שבועות. ממוצע החופשה לאב הוא 8 שבועות, אך יש הבדלים ניכרים בין המדינות – מימים אחדים באיטליה עד 54 שבועות בקוריאה ו-52 ביפן.
- **דמי לידה:** בדומה לרוב מדינות הארגון, גובה דמי הלידה בישראל הוא 100% השכר שבשלושת החודשים שלפני הלידה. במדינות אחדות השיעור נמוך במיוחד, למשל בקנדה (55% השכר האחרון) וביוון (50%).
- **חופשת הורות:** במדינות אחדות (כגון אוסטרליה ובלגיה) יש חופשת הורות המשלימה את חופשת הלידה: שני ההורים יכולים לחלוק את החופשה, כאשר שיעור התשלום בעבורה נמוך משיעור דמי הלידה או שהוא בסכום קבוע.
- **מענק לידה:** במדינות אחדות (בהן ישראל), היולדת מקבלת מענק לידה כסכום חד-פעמי – מ-140 אירו בפינלנד עד 1,740 אירו בלוקסמבורג. בישראל הסכום כ-420 אירו (1,751 ש"ח).

הגדרות

- **תקופת אכשרה:** משך תקופת העבודה המזכה בדמי לידה.
- **חופשת לידה לאם:** תקופה לאחר הלידה שבמהלכה היולדת זכאית לחופשה ללא שכר ממקום עבודתה.
- **חופשת לידה לאב:** תקופה לאחר הלידה שבמהלכה האב זכאי לחופשה נפרדת מהאם וללא שכר ממקום עבודתו.
- **חופשת לידה בתשלום:** חופשת לידה שבגינה משולמים דמי לידה.
- **דמי לידה:** גמלה שנועדה לפצות יולדת עובדת על אובדן שכרה במשך חופשת הלידה.
- **חופשת הורות:** חופשה בתשלום המתווספת לחופשת הלידה; התשלום נמוך מדמי הלידה או שהוא סכום מינימלי קבוע.
- **מענק לידה:** תשלום חד-פעמי ליולדת להשתתפות בהוצאות הראשונות בגין הלידה.

לוח 1 : ביטוח אמהות - תקופת אכשרה לזכאות לדמי לידה בישראל ובמדינות ה-OECD, 2022

מדינה	תקופת אכשרה
ישראל	10 חודשים של תשלום דמי ביטוח מתוך 14 חודשים לפני הלידה או 15 חודשים מתוך 22 חודשים לפני הלידה
אוסטרליה	10 חודשי עבודה מתוך 13 החודשים לפני הלידה
אוסטריה	לכל עובדת (ללא תנאי)
בלגיה	120 יום של תשלום דמי ביטוח
קנדה	600 שעות עבודה מתוך 52 השבועות לפני הלידה
צ'ילה*	6 חודשי תשלום דמי ביטוח ומהם לפחות 3 מתוך 6 חודשים לפני הלידה
צ'כיה	270 יום של ביטוח
אסטוניה	לכל עובדת (ללא תנאי)
דנמרק	13 שבועות של עבודה לפני החופשה
פינלנד	180 ימי תושבות לפני הלידה
צרפת	10 חודשי עבודה לפני הלידה
גרמניה	לכל עובדת (ללא תנאי)
יוון	200 ימי עבודה בשנתיים האחרונות
הונגריה	365 ימי ביטוח בשנתיים שלפני הלידה
איסלנד	12 חודשי תושבות לפי הלידה
אירלנד	39 שעות של תשלום דמי ביטוח ב-12 החודשים לפני הלידה
איטליה	לכל עובדת (ללא תנאי)
יפן	לכל עובדת (ללא תנאי)
קוריאה**	180 ימי ביטוח לפני הלידה
לטביה	לכל עובדת (ללא תנאי)
לוקסמבורג	6 חודשים של תשלום דמי ביטוח לפני הלידה
מכסיקו	30 שבועות מתוך 12 החודשים שקדמו לחופשה
הולנד	לכל עובדת (ללא תנאי)
ניו זילנד	6 חודשים של תשלום דמי ביטוח לפני הלידה
נורווגיה	6 חודשי עבודה מתוך 10 החודשים שקדמו לחופשה
פולין	לכל עובדת (ללא תנאי)
פורטוגל	6 חודשים של תשלום דמי ביטוח לפני הלידה
סלובקיה	270 ימי ביטוח בשנתיים שלפני הלידה
סלובניה	לכל עובדת (ללא תנאי)
ספרד	180 ימי עבודה ב-7 שנים לפני הלידה
שוודיה	240 ימי ביטוח לפני הלידה
שווייץ	5 חודשי עבודה מתוך 9 החודשים שלפני הלידה
טורקיה	90 ימי תשלום דמי ביטוח מתוך 12 חודשים לפני הלידה
בריטניה	26 שבועות עבודה מתוך 66 השבועות לפני הלידה
ארצות הברית	..

database: <http://www.oecd.org/els/family/database.htm>
 SSA <https://www.ssa.gov/policy/docs/progdesc/ssptw/>
 Social Security Programs Throughout the World 2019 *
 Social Security Programs Throughout the World 2018 **

לוח 2 : ביטוח אמהות - משך חופשת לידה והורות לאם במדינות ה-OECD ובישראל, 2022

מדינה	חופשת לידה (שבועות)	חופשת הורות (שבועות)	סך הכל חופשה בתשלום (שבועות)
ישראל *	15.0	-	15.0
אוסטרליה	12.0	6.0	18.0
אוסטריה	16.0	44.0	60.0
בלגיה	15.0	17.3	32.3
קנדה	16.0	35.0	51.0
צ'ילה	18.0	12.0	30.0
צ'כיה	28.0	40.6	68.6
אסטוניה	14.3	67.9	82.2
דנמרק	18.0	32.0	50.0
פינלנד	17.5	143.5	161.0
צרפת	16.0	26.0	42.0
גרמניה	14.0	44.0	58.0
יוון	43.0	8.7	51.7
הונגריה	24.0	136.0	160.0
איסלנד	26.0	6.0	32.0
אירלנד	26.0	6.0	32.0
איטליה	21.7	26.0	47.7
יפן	14.0	44.0	58.0
קוריאה	12.9	52.0	64.9
לטביה	16.0	78.0	94.0
לוקסמבורג	20.0	26.0	46.0
מכסיקו	12.0	-	12.0
הולנד	16.0	-	16.0
ניו זילנד	26.0	-	26.0
נורווגיה	18.0	68.0	86.0
פולין	23.0	32.0	55.0
פורטוגל	6.0	24.1	30.1
סלובקיה	34.0	130.0	164.0
סלובניה	15.0	37.1	52.1
ספרד	16.0	-	16.0
שוודיה	12.9	42.9	55.8
שווייץ	14.0	-	14.0
טורקיה	16.0	-	16.0
בריטניה	39.0	-	39.0
ארצות הברית	-	-	-
ממוצע OECD	18.6	33.9	52.5

PF2.1.A. Summary of paid leave database: <http://www.oecd.org/els/family/database.htm> Table entitlements- Mothers

* בלידת ילד יחיד אשה יכולה לקחת חופשת לידה עד 26 שבועות, מהם על 15 היא מקבלת דמי לידה אם היא עומדת בתנאי הזכאות

לוח 3 : ביטוח אמהות - משך חופשת לידה והורות מיועדת לאב במדינות ה-OECD ובישראל, 2022

מדינה	חופשת לידה (שבועות)	חופשת הורות (שבועות)	סך הכל חופשה בתשלום (שבועות)	הערה
ישראל *	7.0	0.0	7.0	תקופת הלידה וההורות של האב היא 7 ימים רצופים לכל הפחות (מאפריל 2017). סך כל תקופת הלידה והורות המגיעה לשני בני הזוג לא תעלה על תקופת לידה והורות שהיתה מגיעה לאם, לולא התחלפה עם בן הזוג.
אוסטרליה	2.0	0.0	2.0	-
אוסטריה	4.3	8.7	13.0	לא ניתן להעביר לאב את חופשת הלידה של האם
בלגיה	3.0	17.3	20.3	לא ניתן להעביר לאב את חופשת הלידה של האם
קנדה	0.0	5.0	5.0	לא ניתן להעביר לאב את חופשת הלידה של האם
צ'ילה	1.0	0.0	1.0	-
צ'כיה	2.0	0.0	2.0	האב יכול להחליף את האם, למעט ב-6 השבועות הראשונים שלאחר הלידה.
אסטוניה	4.3	0.0	4.3	לא ניתן להעביר לאב את חופשת הלידה של האם
דנמרק	2.0	0.0	2.0	ניתן להעביר לאב חלק מחופשת הלידה וההורות של האם.
פינלנד	3.0	6.0	9.0	ניתן להעביר לאב חלק מחופשת הלידה וההורות של האם.
צרפת	5.0	26.0	31.0	לא ניתן להעביר לאב את חופשת הלידה של האם
גרמניה	0.0	8.7	8.7	לא ניתן להעביר לאב את חופשת הלידה של האם
יוון	2.8	8.7	11.5	לא ניתן להעביר לאב את חופשת הלידה של האם
הונגריה	1.0	0.0	1.0	לא ניתן להעביר לאב את חופשת הלידה של האם
איסלנד	0.0	20.0	20.0	-
אירלנד	2.0	5.0	7.0	לא ניתן להעביר לאב את חופשת הלידה של האם
איטליה	0.4	0.0	0.4	ניתן להעביר לאב חלק מחופשת הלידה וההורות של האם.
יפן	0.0	52.0	52.0	-
קוריאה	2.0	52.0	54.0	-
לטביה	1.4	0.0	1.4	ניתן להעביר לאב חלק מחופשת הלידה וההורות של האם.
לוקסמבורג	2.0	26.0	28.0	לא ניתן להעביר לאב את חופשת הלידה של האם
מכסיקו	1.0	0.0	1.0	-
הולנד	6.0	0.0	6.0	לא ניתן להעביר לאב את חופשת הלידה של האם
ניו זילנד	0.0	0.0	0.0	-
נורווגיה	0.0	15.0	15.0	ניתן להעביר לאב חלק מחופשת הלידה וההורות של האם.
פולין	2.0	0.0	2.0	לא ניתן להעביר לאב את חופשת הלידה של האם
פורטוגל	5.0	17.3	22.3	לא ניתן להעביר לאב את חופשת הלידה של האם
סלובקיה	0.0	28.0	28.0	ניתן להעביר לאב חלק מחופשת הלידה וההורות של האם.
סלובניה	4.3	0.0	4.3	לא ניתן להעביר לאב את חופשת הלידה של האם
ספרד	16.0	0.0	16.0	ניתן להעביר לאב חלק מחופשת הלידה וההורות של האם.
שוודיה	1.4	12.9	14.3	ניתן להעביר לאב חלק מחופשת הלידה וההורות של האם.
שווייץ	2.0	0.0	2.0	לא ניתן להעביר לאב את חופשת הלידה של האם
טורקיה	0.0	1.0	1.0	-
בריטניה	2.0	0.0	2.0	ניתן להעביר לאב חלק מחופשת הלידה וההורות של האם.

	-	0.0	0.0	0.0	ארצות הברית
		11.3	8.8	2.4	ממוצע OECD

database: <http://www.oecd.org/els/family/database.htm> Table PF2.1.B. Summary of paid leave entitlements- Fathers

MISSOC (2022); Mutual Information System on Social Protection in the EU and EEA, Table IV – Maternity/Paternity and Table IX – Family Benefits, www.missoc.org/missoc-database/comparative-tables/results/

* גבר לא זכאי לחופשת לידה אלא אם הוא מתחלק עם אשתו שזכאית לדמי לידה. במקרה כזה, הוא יכול לקבל עד 9 שבועות. גברים במשפחות חד-מיניות - אחד מהשני ההורים - זכאי ל-15 שבועות.

לוח 4 : ביטוח אמהות: שיעור התשלום לדמי לידה במדינות ה-OECD ובישראל, 2022

מדינה	גובה התשלום	תנאים נוספים
ישראל *	100% השכר הממוצע בשלושת החודשים לפני החופשה	עד תקרה
אוסטרליה	סכום קבוע של 657 דולר לשבוע.	..
אוסטריה	100% השכר הממוצע של 13 השבועות האחרונות	ללא הגבלה
בלגיה	82% השכר האחרון עבור ה-30 ימי חופשה הראשונים ו-75% מהיום ה-31	עד תקרה
קנדה	55% מהשכר השבועי הממוצע של 26 השבועות לפני החופשה	עד תקרה
צ'ילה	100% השכר של שלושת החודשים האחרונים לפני החופשה	ללא הגבלה
צ'כיה	70% מהשכר היומי הממוצע	עד תקרה
אסטוניה	100% השכר של החודש האחרון לפני החופשה	ללא הגבלה
דנמרק	100% השכר היומי הממוצע	עד תקרה
פינלנד	90% השכר האחרון עבור 56 ימי חופשה הראשונים ו-70% מהיום ה-57	עד תקרה
צרפת	100% השכר של החודש האחרון לפני החופשה	עד תקרה
גרמניה	100% השכר של החודש האחרון לפני החופשה	ללא הגבלה
יוון	50% השכר של החודש האחרון לפני החופשה	עד תקרה
הונגריה	70% השכר היומי של השנה האחרונה לפני החופשה	ללא הגבלה
איסלנד	80% השכר של השנה האחרונה לפני החופשה	עד תקרה
אירלנד	סכום קבוע של 230 אירו לשבוע	..
איטליה	80% השכר של החודש האחרון לפני החופשה	ללא הגבלה
יפן	66% השכר הממוצע במשק	..
קוריאה	100% מהשכר	ללא הגבלה
לטביה	80% השכר של החודש האחרון לפני החופשה	ללא הגבלה
לוקסמבורג	100% השכר של החודש האחרון לפני החופשה	עד תקרה
מכסיקו	100% השכר של חודש האחרון לפני החופשה	ללא הגבלה
הולנד	100% השכר היומי	עד תקרה
ניו זילנד	100% השכר של החודש האחרון לפני החופשה	עד תקרה
נורווגיה	100% השכר היומי	עד תקרה
פולין	100% השכר הממוצע של 12 החודשים האחרונים	ללא הגבלה
פורטוגל	100% השכר היומי	ללא הגבלה
סלובקיה	70% השכר היומי של השנה האחרונה לפני החופשה	עד תקרה
סלובניה	100% השכר הממוצע של 12 החודשים האחרונים	עד תקרה
ספרד	100% השכר של החודש האחרון לפני החופשה	עד תקרה
שוודיה	80% מהשכר האחרון עבור 390 ימי חופשה ראשונים וסכום קבוע של 19 אירו ליום עבור 90 ימי חופשה נוספים	עד תקרה
שווייץ	80% מהשכר של הממוצע לפני החופשה	עד תקרה
טורקיה	66.7% השכר היומי האחרון בשלושת החודשים האחרונים	ללא הגבלה
בריטניה	90% השכר השבועי הממוצע	ללא הגבלה
ארצות הברית

database: <http://www.oecd.org/els/family/database.htm> Table PF2.1.C Statutory maternity leave entitlements

* יש אפשרות גם לדמי לידה חלקיים ואפשר להיות זכאים לדמי לידה חלקיים אם יש 15 חודשי ביטוח מתוך 22.

לוח 5 : ביטוח אמהות: מענק לידה במדינות ה-OECD ובישראל, 2022

מדינה	זכאות	גובה התשלום
ישראל	קיים	1,751 ש"ח בעד הילד הראשון במשפחה (סכומים מופחתים בעד ילדים נוספים)
אוסטרליה	לא קיים	-
אוסטריה	לא קיים	-
בלגיה	קיים	1,247 אירו בעד הילד הראשון במשפחה (סכומים מופחתים בעד ילדים נוספים)
קנדה	לא קיים	-
צ'ילה	לא קיים	-
צ'כיה	קיים	CZK 13,000 בעד הילד הראשון, מותנה במבחן הכנסה (למשפחות שהכנסתן נמוכה מ-2.7 פעמים שכר המינימום) 320 אירו בעד כל לידה
אסטוניה	קיים	-
דנמרק	לא קיים	-
פינלנד	קיים	140 אירו בעד כל לידה
צרפת	קיים	923 אירו בעד כל לידה (מותנה במבחן הכנסה)
גרמניה	לא קיים	-
יוון	לא קיים	-
הונגריה	קיים	HUF 64,125 בעד כל לידה
איסלנד	לא קיים	-
אירלנד	לא קיים	-
איטליה	קיים	500 בעד כל לידה (מבחן הכנסה החל מהילד הרביעי)
יפן	קיים	JPY 420,000 בעד כל לידה
קוריאה	לא קיים	-
לטביה	קיים	421 אירו בעד כל לידה
לוקסמבורג	קיים	1,740 אירו בעד כל לידה
מכסיקו	קיים	בעין (בגדי תינוקות)
הולנד	לא קיים	-
ניו זילנד	לא קיים	-
נורווגיה	קיים	NOK 46,600 בעד כל לידה
פולין	קיים	PLN 1,000 בעד כל לידה
פורטוגל	לא קיים	-
סלובקיה	קיים	830 אירו בעד הילד הראשון במשפחה (סכומים מופחתים בעד ילדים נוספים)
סלובניה	קיים	בעין (בגדי תינוקות שווי 280 אירו)
ספרד	קיים	בעד לידת תאומים (2,620 אירו) ושלישיה (5,241 אירו) בלבד
שוודיה	לא קיים	-
שווייץ	לא קיים	-
טורקיה	לא קיים	-
בריטניה	קיים	GBP 500 בעד הלידה הראשונה (למשפחות מקבלי הבטחת הכנסה בלבד)
ארצות הברית	לא קיים	-

MISSOC (2022); Mutual Information System on Social Protection in the EU and EEA, Table IV – Maternity/Paternity and Table IX – Family Benefits, www.missoc.org/missoc-database/comparative-tables/results/